

Lindås 10.04.2023

Innspill til ny Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv, Alver kommune

Lindås bygdelag takker for at kommunen gjennomførte innspills-møte 27. mars i Lindås idrettshall og sender her innspill til høringsutkastet til ny kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

Planforslaget har fått tittelen «Kultur som drivkraft» og gjeld det breie kulturområdet de neste 12 åra.

Planforslaget tar utgangspunkt i FN sitt bærekraftsmål:

Nr. 11 – Bærekraftige byer og samfunn.

Videre tar planforslaget utgangspunkt i de nasjonale forventninger til kommunal planlegging:

- 1. Skape bærekraftige velferdssamfunn*
- 2. Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom (...) en offensiv klimapolitikk og forsvarlig ressursforvaltning*
- 3. Å skape et sosialt bærekraftig samfunn*

På første side i høringsutkastet står det: *Ein plan for hele Alver* – men på tross av, at Lindås er tenkt som en av de fire lokalsentrene i Alver kommune, så er det lite konkret kultur-rettet innhold som er relatert til Lindås bygden. Lindås har gode idrettsforhold i Lindås idrettshall og kunstgressbane, og mange aktive lag og organisasjoner, men vi mangler egnede rom for mange av lagene som jobber med folkehelse, lokalhistorie, friluftsliv, kunst og håndverk.

Lindås var tidligere et historisk sentrum i Nordhordland og har svært mange kulturminne/kulturbygg som hører til det opprinnelige senter i Lindåsbygden ved dampskipskaia i Spjeldneset:

- Lindåstunet (Gamle Prestavegen 28)
- Søsterhjemmet (Gamle Prestavegen 34)
- Tinghuset (Veråsvegen 91)
- Rosenlund/doktorboligen (Bleikvollen 4)
- Huset til Aslaug Laastad Lygre (Dordihaugen 6)
- Posthuset (Dordihaugen 4)
- Handelshuset på kaia (Bleikvollen 7)
- Spjeldnes gard (Spjeldneset 10)
- Bedehuset (Veråsvegen 78)
- Gamleskolen (Veråsvegen 74)
- Presteboligen (Gamle Prestavegen 2)
- Lindås kirke (Gamle Prestavegen 1)

Trafikken til den gamle Lindåsbygd gikk sjøveien via Lindåsslusene. Slusene er spesifikt nevnt i Kommuneplanens arealdel under Omsynssone for Kulturmiljø og Kulturminner, men den gamle

Lindåsbygden var målet for trafikken gjennom slusene og derfor må stedene ses i sammenheng, når man skal forstå stedenes tilblivelse og historie.

Alver kommune har fått kulturhus for musikk i Meieriet på Frekhaug og Alver kommune har kinosal i rådhuset på Manger. Lindås ønsker å tilby et arbeidende verksted-hus for å formidle kulturminne, kulturhistorie, kulturbygninger og tradisjons håndverk.

Lindåstunet har stort potensiale til å bli kulturhus med et variert innhold

- Kulturskole for barn og voksne innenfor kunsthåndverk og tradisjonshåndverk.
- Bygget har et stort kjøkken hvor det kan holdes kurs i fremstilling av lokalmat
- Bygget har egnede lokaler for kafé og mindre utstillinger om for eksempel kulturarv. Sogelaget har mange tusen kulturobjekter på lager, men har intet sted å utstille de.
- Det kan arrangeres foredrag, litteratur- og sangkvelder i vakre rom med nydelig utsikt.
- Det kan etableres skolehager i den store hage.
- Det kan etableres en lokal frivilligsentral for Lindåsområdet
- Aktivitetslokaler for beboerne på Lindås sykeheim
- Lokaler for lokale lag. I dag betaler lagene dyrt, for lokaler i Lindås senter.
- Kontorer for mindre lokale bedrifter. Det finnes ikke lokaler som det går an å leie i dag.
- Bygget kan være base for organisert friluftsliv i den nordre del av Alver kommune, og være en base for aktiviteter som inngår i temaplan for friluftslivets ferdselsårer, inkludert ro- og padle-del.
- Den Trondhjemske postveien går igjennom Lindås og Lindåstunet kan bli et viktig kulturstopp langs denne veien.

Vi ønsker at Lindåstunet skal bli en møteplass for historie- og kulturformidling samt håndverk og friluftsliv.

På møtet som Alver kulturråd holdt 7. november 2022 om fremtidig regionalt kulturhus i Knarvik, hadde kulturhus konsulent Rune Håndlykken et veldig informativt innlegg om at aktiviteten i ungdomshusene er gått fra å være grenda-initiert til å bli interesse-initiert. Derfor pendler folk nå til sine fritidsinteresser. Mye fritidsaktivitet som ikke hører under Norges idrettsforbund, har bruk for et kulturhus og det er bruk for 3 ulike typer/størrelser kulturhus i en region:

Først har man **utleiehuset** (ungdomshuset) som er lite og ligger der folk bor, og hvor folk låner nøkkel og styrer seg selv. Så har man de litt større **aktivitetshus** for en hel bygd, hvor det er undervisning på kulturskole nivå og temakvelder/samlinger hvor en bygd sine innbyggere kan utfolde seg uten å skulle pendle langt.

Til sist har man det store **Regionale kulturhus** hvor det kan settes opp produksjoner og vises utstillinger. Til denne type hus er der spesifikke krav bl.a. på størrelse på scene etc. Dette er svært kostbare bygg. Det er også her alle de som har lært noe i **aktivitetshusene** kan komme og vise seg frem i en større sammenheng. Rune Håndlykken opplyste at alle bydelene i Bergen nå satser på å få

hver sitt store kulturhus, fordi man ser at det skaper en vekst- og trivselsfaktor, som gjør at folk velger å bosette seg i nærheten og pendler mindre på fritiden.

Bygdelaget mener at Lindåstunet egner seg godt til mellomstørrelsen aktivitetshus, fordi det er mange rom til undervisning, og fordi det også er et utomhus areal som kan inngå i aktivitetene. Det har også en beliggenhet som atskiller det fra idrett, hvilket Rune Håndlykken påpekte viktigheten av.

Lindås Sjukeheim har vært sentral i helse- og omsorgsarbeidet i heile Nordhordland i snart 100 år. Sjukeheimen, kuren og kapellet er tegnet i 1926, av en av de første kvinnelege arkitektene i Norge med egen praksis, arkitekt Lilla Hansen. Bygget representerer og dokumenterer 100 års helsehistorie, arkitekturhistorie, byggeskikk og håndverkstradisjoner.

Både Vestland fylkeskommune og Fortidsminneforeningen har vist genuin interesse for bygget, anlegget rundt og historien det representerer.

Her har Alver kommune en unik mulighet for å skape et «fyrtårn og trekkplaster» for «attraktive kulturtilbud», «bærekraftig» og «klimavenlig reisemål». Når Alver kommune vil «utvikle hele kommunen» og skape «**Bærekraftige byer og samfunn**», så ber vi om at de tar Lindåstunet i bruk!

Vi håper at innspillet vil bli tatt med inn i ny kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.

Vennlig hilsen
Mette Kyed Thorson
Leiar Lindås bygdelag

Tlf. 901 48 834
mktho@online.no